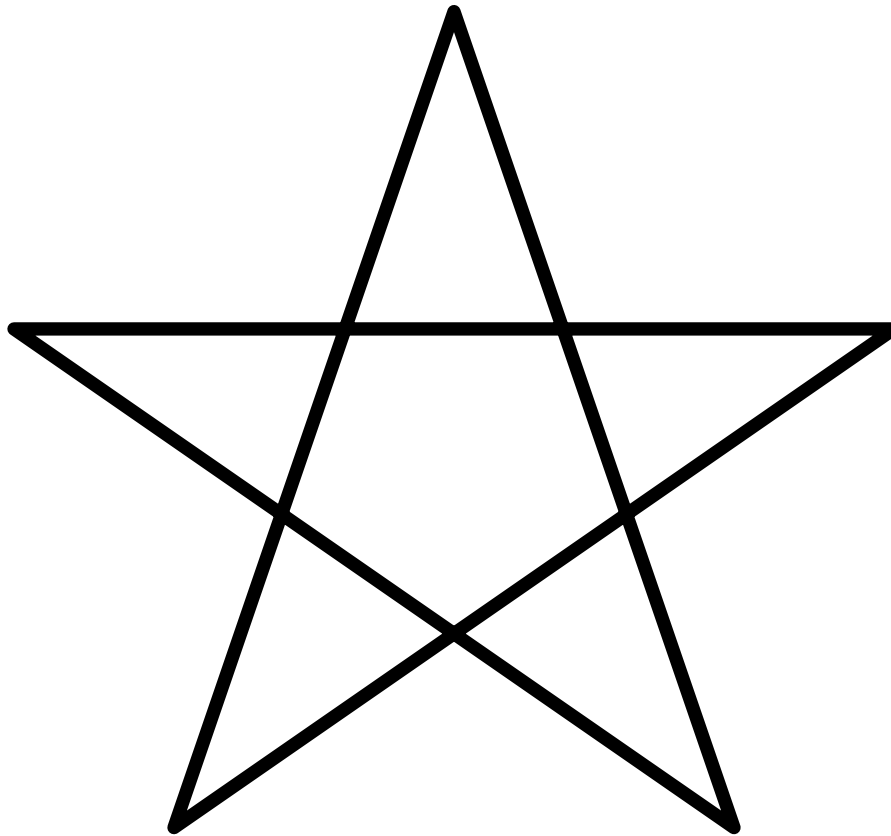

Enochiański Rytuał Pentagramu

Frater Rinasce Più Gloriosa

Kwiecień 2025, Włochy

ipsissimi.com

Wstęp

Rytuały Pentagramu Zakonu Złotego Brzasku, dobrze znane wśród praktyków za ich skuteczność, należą do najpowszechniej praktykowanych w zachodniej ezoterycznej tradycji¹. Po bliższym przyjrzeniu się im widać jednak, że opierają się na zmyślonych korespondencjach. W szczególności enochiańskie atrybucje elementarne są całkowicie pomieszane. Może to być w porządku dla początkującego praktykującego lub kogoś głęboko pochłoniętego systemem Złotego Brzasku. Dla wszystkich innych nie ma zbyt wielu alternatyw.

Uważam, że skuteczność tych rytuałów można przypisać w dużej mierze ich strukturze. Naturalnie więc, stworzono kilka znaczących imitacji, które ją wykorzystują. Rubinowa Gwiazda² Crowleya wypełnia lukę dla Thelemitów, ale pozbawia wszelakich elementów enochiańskich. Z drugiej strony, jeden enochiański rytuał pentagramu został już zaprojektowany przez Stenwicka³, ale jego wersja nadal jest zależna od korespondencji adeptów Złotego Brzasku. W tym artykule spróbuję przedstawić enochiański rytuał pentagramu, który jest wolny od ich błędów.

¹ Różne wersje Mniejszego Rytuału Odpędzania Pentagramu (MROP) są zawarte w większości praktycznych książek magicznych wydawanych obecnie.

² Aleister Crowley, *Liber XXV*.

³ Scott Michael Stenwick, *Mastering the Great Table* (2014), Dodatek A.

Atrybucje elementów

Rytuały Pentagramu Złotego Brzasku w dużej mierze czerpią z enochiańskiej Wielkiej Tablicy. Jest to szczególnie widoczne w Większym Rytuale, który zapożycza z niej słowa mocy. Mniej z kolei to, że przypisania kątów pentagramu do żywiołów opierają się na korespondencjach czterech części Wielkiej Tablicy⁴, co tak samo wpływa na Mniejszy Rytuał.

Niegdyś twierdzono, że w pamiętnikach Dee nie ma takich elementarnych korespondencji. To z pewnością nieprawda, ponieważ Wielka Tablica jest tamże wyraźnie wielokrotnie powiązana z czterema żywiołami zarówno pośrednio jak i bezpośrednio. Po pierwsze, tuż przed objawieniem Wielkiej Tablicy archanioł Gabriel dosłownie stwierdził, że nauczą ich o aniołach rządzących czterema żywiołami i ich licznych ministrach.⁵ Istnieje również wiele odniesień do Wielkiej Tablicy i jej czterech aniołów będących "z Ziemi", z jej Czterema Wiatrami, tj. sferą żywiołów.⁶ Po trzecie, niektóre anioły są na niej bezpośrednio przypisane do czterech żywiołów.⁷

Dokładne korespondencje w zapiskach Dee można wywnioskować z dwóch wizji Kelleya - wizji Strażnicy i wizji okrągłego domu. W pierwszej z nich cztery Strażnice mają wychodzące z nich zwijające się dywany w kolorach odpowiadających czterem żywiołom.⁸ W drugiej, okrągły dom ma cztery wejścia, za którymi Kelley widział poszczególne żywioły w ich naturalnej formie.⁹

Oryginalne atrybucje elementów			
Tablica	Kierunek	Kolor	Element
ORO	Wschód	Czerwony	Ogień
MPH	Południe	Biały	Powietrze
OIP	Zachód	Zielony	Woda
MOR	Północ	Czarny	Ziemia

⁴ Israel Regardie, *The Complete Golden Dawn System of Magic* (1994), tom 10, str. 20, oraz *The Golden Dawn* (2002), str. 210.

⁵ Stephen Skinner, *Dr John Dee's Spiritual Diaries* (2020), str. 327.

⁶ Skinner, str. 337, 342.

⁷ Skinner, str. 357.

⁸ Skinner, str. 334.

⁹ Skinner, str. 499-500.

Złotobrzaskowe atrybucje elementów			
Tablica	Kierunek	Kolor	Element
ORO	Wschód	Zółty	Powietrze
OIP	Południe	Czerwony	Ogień
MPH	Zachód	Niebieski	Woda
MOR	Północ	Czarny	Ziemia

Porównując te dwa zestawy korespondencji, widzimy dwie szczególne różnice. Po pierwsze, przypisanie przez Złoty Brzask tabel do kierunków jest nieprawidłowe. To zrozumiały błąd, ponieważ w samych dziennikach Dee jest wiele dotyczących ich niejasności. Po drugie, kolejność elementów jest inna - Złoty Brzask zamienia ogień i powietrze.

Nie jest do końca jasnym, dlaczego zmienili korespondencje. Ten układ elementów nie wydaje się pochodzić z żadnego z popularnych grimuarów. *Ars Paulina* umieszcza powietrze na wschodzie, a ogień na południu, ale zachowuje również symetrię kompasu, umieszczając ziemię na zachodzie, a wodę na północy. Podobny porządek znajdujemy w *Teurgii Goecji*, z tą różnicą, że umieszcza elementy pomiędzy czterema kierunkami, tj. powietrze na południowym wschodzie, ogień na południowym zachodzie itd. Co ciekawe, w *Kluczu Salomona* znajdujemy ogień na wschodzie, a powietrze na południu, na co Mathers, jeden z założycieli Złotego Brzasku, zwrócił uwagę w swoim wydaniu, że "zwykle jest to opisane dokładnie odwrotnie".¹⁰

To powiedziawszy, korespondencje Złotego Brzasku nie mogą pochodzić od Mathersa, ponieważ można je znaleźć już w *Cipher Manuscripts*. Ktokolwiek napisał te dokumenty, niewątpliwie znał modlitwy do żywiołów Leviego, w których znajdujemy ich dokładną kolejność żywiołów.¹¹ Jakkolwiek szanowany był Levi, nie powinno to jednak usprawiedliwić nadpisywania tego, co jest w pamiętnikach Dee, nie bez jakiegoś potwierdzenia w nich. Choć kolory związane ze Strażnicami są powtarzane wielokrotnie¹², w wizji okrągłego domu wschód i południe są zamienione, co mogło wystarczyć, aby zdezorientować założycieli ZB. Nie wydaje się to być błędem drukarskim, ponieważ to samo można znaleźć w rękopisie, ale jest to oczywisty błąd (czy ze strony Dee, czy Kelleya, prawdopodobnie nigdy się nie dowiemy), ponieważ oczywiście z tej samej wizji otrzymujemy atrybucje żywiołów.

¹⁰ Księga 2, rozdział 1. Cyfrowa wersja Josepha H. Petersona jest dostępna online: <https://www.esotericarchives.com/solomon/ksol2.htm>

¹¹ Eliphas Levi, *Transcendental Magic* (1896), str. 220-221.

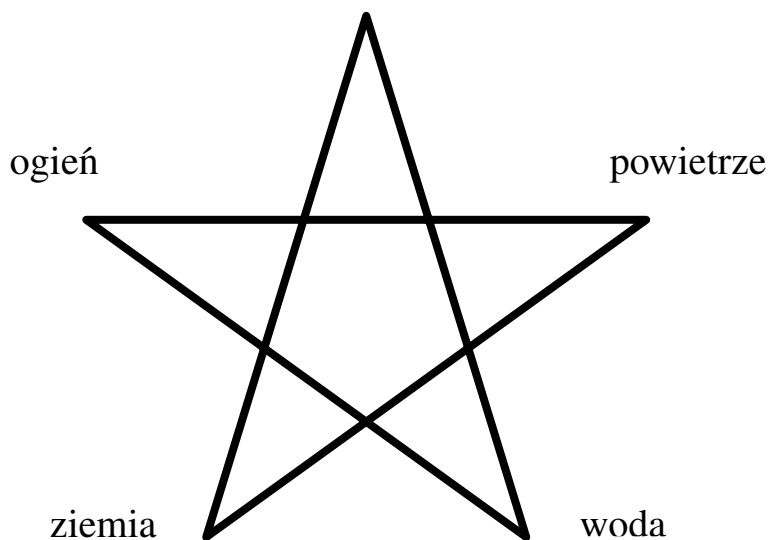
¹² Skinner, str. 338, 342.

Czy to ma jakikolwiek sens?

Oryginalne enochiańskie korespondencje mają więcej sensu, ponieważ dzięki nim kompas jest zrównoważony - przeciwstawne elementy są faktycznie w przeciwnych kierunkach (zauważ również, że ich kolory są ładnie kontrastowe). Taki układ zapewnia również, że ruch zgodnie z ruchem wskazówek zegara ze wschodu na północ podąża za gęstością elementów, która to kolejność jest powszechna we wczesnych tekstach hermetycznych, jak również w *Sefer Jecira*, i której aniołowie wydają się trzymać w swojej metafizyce.¹³

Innym interesującym rezultatem tych atrybucji jest to, że po zastosowaniu do kątów pentagramu, staje się możliwe narysowanie linii pomiędzy przeciwstawnymi elementami. Umożliwia to nowy sposób rysowania pentagramów, w którym odpędzanie powietrza przypomina inwokację ziemi i odwrotnie. Jest to niezwykle intuicyjne w przeciwieństwie do dziwnego związku powietrza i wody, który Złoty Brzask wymyślił, aby wyjaśnić swoje niespójności.

Chociaż korespondencje tego nowego rytuału są bardziej zgodne z oryginalnym materiałem enochiańskim, Dee i Kelley nie otrzymali żadnego takiego rytu - jest to całkowicie "neo-enochiański" wynalazek. Takie rytualistyczne metody nie powinny jednak odstraszać purystycznych praktyków. Praktyka powitania czterech stron świata zdaje się być wykonywana przez same anioły Dee¹⁴. Podobnie wielokrotnie podkreślały, że forma modlitwy nie jest zbyt ważna.¹⁵

¹³ Skinner, str. 288.

¹⁴ Patrz np. Skinner, str. 207, 287.

¹⁵ Patrz np. Skinner, str. 108.

Czytelnika może oburzyć przetłumaczenie Kabalistycznego Krzyża na enochiański. Czy Kabała nie jest osobnym systemem? Otóż niezupełnie, wszak wiadomości aniołów są przepełnione kabalistycznymi nawiązaniem, a nawet raz dosłownie nazwały swój przekaz Kabałą.¹⁶ Jeśli jednak go wykorzystujemy, to czemu nie trzymać się bliższemu mu hebrajskiego? Można by się odnieść do rzekomej mocy enochiańskiego języka, niemniej to akurat głównie powód estetyczny.

Tym bardziej ktoś mógłby spytać, czemu ma służyć zamiana czterech archaniołów na Królów z Wielkiej Tablicy. Czy archaniołowie nie są dostatecznie "enochiańscy"? To prawda, jednak nadane im przez Złoty Brzask kierunki nie są jedynym istniejącym układem, zaś w zapiskach Dee nie ma nigdzie takich odniesień. Uznałem, że lepiej będzie odwoływać się do istot o ściśle znanych i pasujących korespondencjach.

¹⁶ Skinner, str. 182.

Enochiański Rytuał Inwokacji Pentagramu

1. Enochiański Kabalistyczny Krzyż

- 1.1.** Dotknij czoła i powiedz **Aklo i** (Twoje jest).
- 1.2.** Dotknij krocza i powiedz **Adohi** (Królestwo).
- 1.3.** Dotknij prawego ramienia i powiedz **od Lonsa** (i Siła).
- 1.4.** Dotknij lewego ramienia i powiedz **od Adźmach** (i Chwała).
- 1.5.** Złóż dłonie razem na piersi i powiedz **tol kokasb kiso** (i niechaj tak będzie po wszechczasy).

2. Rysowanie Pentagramów

W celu inwokowania, rysuj pentagramy zaczynając od ramienia przeciwnego elementu do tego, który chcesz inwokować (np. aby inwokować powietrze, zacznij od ziemi i w kierunku powietrza).

- 2.1.** Skieruj się na wschód i narysuj inwokujący pentagram Ognia. Powiedz (tj. "wibruj") **ORO IBAH AOZPI**.
- 2.2.** Skieruj się na południe i narysuj inwokujący pentagram Powietrza. Powiedz **EMPEH ARSEL GAIOL**.
- 2.3.** Skieruj się na zachód i narysuj inwokujący pentagram Wody. Powiedz **OIP TEAA PEDOKE**.
- 2.4.** Skieruj się na północ i narysuj inwokujący pentagram Ziemi. Powiedz **MOR DIAL HEKTEGA**.
- 2.5.** Wróć na wschód.

3. Ewokacja Enochiańskich Archaniołów

- 3.1.** Rozłóż ramiona formując Krzyż i powiedz:
- 3.2. Raasi Bataiwa** (na wschodzie, Bataiwa).
- 3.3. Soboln Edelparna** (na zachodzie, Edelparna).
- 3.4. Babadžen Raadžios** (na południu, Raadžios).
- 3.5. Lukal Ikzohiha** (na północy, Ikzohiha).
- 3.6. Bagle zir faonts Komanan**¹⁷ (albowiem zamieszkuje Komanan).
- 3.7. Od monons loholo Alpudus**¹⁸ (a w moim sercu błyszczy Alpudus).
- 4. Enochiański Kabalistyczny Krzyż**
- 4.1.** Powtórz kroki 1.1 do 1.5, tj. Enochiański Kabalistyczny Krzyż.

¹⁷ Zamień imię na Władcę odpowiadającego twojej lokalizacji. Zobacz rozpiskę na kolejnej stronie.

¹⁸ Zamień imię na Zodiakalnego Króla obejmującego dany region. Zobacz rozpiskę na kolejnych stronach.

Enochiański Rytuał Odpędzania Pentagramu

Odpędzanie różni się odrobinę od inwokacji, a w szczególności kreślenie pentagramów jest wykonywane w odwrotny sposób i w przeciwnej kolejności.

1. Enochiański Kabalistyczny Krzyż

Bez zmian.

2. Rysowanie Pentagramów

W celu odpędzania, rysuj pentagramy zaczynając od ramienia wybranego elementu i kierując się do jego przeciwności (np. aby odpędzić ogień, kreśl od ognia do wody).

2.1. Skieruj się na wschód i narysuj odpędzający pentagram Ognia. Powiedz (tj. "wibruj") **ORO IBAH AOZPI.**

2.2. Skieruj się na północ i narysuj odpędzający pentagram Ziemi. Powiedz **MOR DIAL HEKTEGA.**

2.3. Skieruj się na zachód i narysuj odpędzający pentagram Wody. Powiedz **OIP TEAA PEDOKE.**

2.4. Skieruj się na południe i narysuj odpędzający pentagram Powietrza. Powiedz **EMPEH ARSEL GAIOL.**

2.5. Skieruj się ponownie na wschód.

3. Ewokacja Enochiańskich Archaniołów

Bez zmian.

4. Enochiański Kabalistyczny Krzyż

Bez zmian.

91 części Ziemi

Wielka Tablica i 30 Etyrów są powiązane z 91 częściami Ziemi. Jest to integralnym elementem enochiańskiego systemu. Jako że rytuał pentagramu jest ziemski w swej naturze, ważnym zdaje się je zatem wykorzystać. Tak też, wymaga on aby w kroku 3.6 wykorzystać imię swojego lokalnego Władcy, a także odpowiadającego mu Zodiakalnego Króla w kroku 3.7.

Owe 91 części bazuje na dawnym podziale świata, który nie nakłada się dokładnie na dzisiejsze granice. Sporządzenie pełnej listy wszystkich tych części i ich lokalizacji (podług dzisiejszych map) wykracza poza zakres tego dokumentu.¹⁹ Skoro czytelnik tego tekstu ewidentnie włada polszczyzną, zdecydowałem ograniczyć się jedynie do państw o stosunkowo sporej liczbie Polaków (tj. ponad 50 tys.).

Lokalizacja obecnie	Dawniej	Nr	Władca	Król Zodiaku
Wschodnia Polska ²⁰ i cała wschodnia Europa	Sauromatica	46	Kukarpt	Zirakah
Zachodnia Polska, ²¹ północne Niemcy, ²² Czechy, Słowacja i północna Holandia ²³	Germania	29	Komanan	Alpudus
Południowe Niemcy ²⁴ i Austria	Illyria	25	Oddiordż	Hononol
Południowa Holandia, ²⁵ zachodnia Belgia ²⁶ i okolice Calais we Francji	Celtica	56	Abaion	Kadaamp

¹⁹ Patrz na mapy w: Kevin Klein, *The Complete Mystical Records of Dr John Dee* (2020), Dodatek 2, str. 1471-1476, na których bazuje niniejsza tabela.

²⁰ Tj. na wschód od Wisły.

²¹ Tj. na zachód od Wisły.

²² Tj. na północ od Dunaju.

²³ Tj. na północ od rzeki Ren.

²⁴ Tj. na południe od Dunaju.

²⁵ Tj. na południe od rzeki Ren.

²⁶ Tj. na zachód od rzeki Skalda.

Wschodnia Belgia ²⁷ i Francja (poza okolicami Calais)	Gallia	24	Pristak	Zarzildż
Wyspy Brytyjskie, Dania, Szwecja, Norwegia i Islandia	Brytania	61	Czirspa	Arfaoldż
Brazylia i Argentyna	Tolpam	58	Zieldron	Dżebabal
Włochy (poza Apulią i Tuskanią)	Italia	60	Totokan	Alpudus
Apulia (Włochy)	Apulia	64	Ozidaja	Arfaoldż
Tuskania (Włochy)	Tuscia	5	Pakasna	Zirakah
Hiszpania i Portugalia	Hispania	77	Nigrana	Kadaamp
Południowa Grecja ²⁸	Achaia	37	Gekaond	Lawawot
Północna Grecja ²⁹	Macedonia	44	Nosiabi	Lawawot
Kazachstan	Gorsin	76	Pofand	Arfaoldż
Stany Zjednoczone i Meksyk	Onigap	34	Tapamal	Zurkol
Kanada	Gosmam	9	Andispi	Lawawot

²⁷ Tj. na wschód od rzeki Skalda.

²⁸ Tj. na południe od Zatoki Korynckiej.

²⁹ Tj. na północ od Zatoki Korynckiej.

Inne uwagi praktyczne

Opisane jak dotąd instrukcje rytualne są ograniczone do czysto technicznych, jednak tak jak w praktyce oryginalnego rytu pentagramu, mogą one zostać uzupełnione o dodatkowe elementy, jak narzędzia, gesty, czy wizualizacje. Wprawdzie możliwych jest wiele różnych wariacji. Poniżej opiszę kilka bardziej powszechnych.

Przed Kabalistycznym Krzyżem, praktyk może wyobrazić sobie, jak jego ciało (bądź dusza) stopniowo rośnie, poza Ziemię, poza układ słoneczny, i tak dalej, aż wykroczy poza granice kosmosu, gdzie ujrzy nieskończony ocean światła (Ain Sof Aur). Wówczas wyciągnie do niego rękę i stamtąd ściągnie wiązkę światła w dół nad swoją głowę. Następnie wykonując kroki 1.1-1.4 i dotykając inne części swojego ciała, owe światło rozciąga się w dół i na boki, w nieskończoność, tworząc świetlisty krzyż, ustanawiając praktykanta niejako ukrzyżowanego w centrum wszechświata.³⁰

Kreślenie pentagramów może być wykonane palcem wskazującym lub przeznaczonym do tego narzędziem, jak sztylet bądź różdżka. Pentagramy należy rysować przed sobą w powietrzu o największych rozmiarach na jakie długość ramienia pozwala. Tak utworzone linie poleca się wizualizować jako płonące. Płomienie klasycznie wyobrażało się w kolorze białym, niemniej współcześnie popularnym również stał się błękit³¹. Eksperymentując z niniejszym enochiańskim rytuałem, odkryliśmy, że świetnie sprawdzają się kolory odpowiadające elementom, tj. dla pentagramu ognia czerwony, dla powietrza biały, itd. (patrz tabela na stronie 3).

Istnieje kilka możliwości jak interpretować instrukcje odnośnie wibrowania w krokach 2.1-2.4. Można bowiem wypowiadać owe słowa mocy albo już po zakreśleniu pentagramów, albo w trakcie ich rysowania. W tym drugim wariantcie można dostosować prędkość rysowania z wymową, tak aby ukończyć pentagram przed ostatnią sylabą i tę wówczas wibrować przy jednoczesnym dynamicznym "dźgnięciu" środka figury swoim palcem czy instrumentem.

³⁰ Ta oraz wiele innych poniższych sugestii pochodzi z *Magiji Współczesnej* (2011) Donalda Michaela Kraiga, z rozdziału 2. Tam czytelnik znajdzie bardziej dokładne opisy.

³¹ Według obecnych głów Złotego Brzasku (Chic i Tabatha Cicero), białe światło jest w astralu widziane jako niebieskawe. Patrz przypis 23 w: Israel Regardie, *The Middle Pillar* (2004), str. 66.

Niniejszy gest we współczesnych wersjach rytu pentagramu powszechnie zastępuje się Znakiem Wstępującego i Znakiem Ciszy. Chociaż te znaki są oczywiście częścią systemu Złotego Brzasku, bazują one na Egipskiej tradycji, a ich symbolika jest dość uniwersalna, więc nie ma problemu w wykorzystaniu ich i tutaj. W tym wypadku, można wykonać Znak Wstępującego w momencie wibrowania ostatniej sylaby, bądź po całkowitym zakreśleniu figury. Znak Ciszy należy wykonać natychmiast po tym.

Po zakreśleniu pentagramów, w wersji odpędzającej rytuału, można wyobrażać sobie jak energia danego elementu opuszcza przestrzeń i znika. Przy inwokacji z kolei zalecana jest wizualizacja danej energii akumulującej się wewnątrz i wokół praktykanta. Owe energie oczywiście w wyobraźni przedstawiają się we właściwych im kolorach. Można również dodać do tego odczucia - dla ognia ciepło, dla powietrza lekkość, dla wody zimno, a dla ziemi ciężkość. Jeśli stosujesz Znaki Złotego Brzasku, owe obrazy utrzymuj stojąc w pozycji Ciszy.

Przejście między czterema częściami świata odbywa się w kierunku zależnym od rytuału - zgodnie ze wskazówkami zegara dla inwokacji, przeciwnie dla odpędzania. Robiąc to, możliwe jest wystawienie ręki od siebie, tak aby narysować linię łączącą cztery pentagramy i tworzącą krąg. Ją także poleca się wizualizować jako płonącą, generalnie w kolorze białym lub złotym. Stanowi to wówczas magiczny krąg, podobny do tego, jaki można znaleźć w różnych grimuarach.

Cały rytuał można wykonać obracając się wokół własnej osi. Jeśli trzeba, krąg może zostać rozciągnięty wyobraźnią na szerszą przestrzeń. Niemniej, jeśli ma się na tyle przestrzeni, dobrze jest faktycznie przejść się dookoła pomieszczenia. Wówczas po zakreśleniu pentagramów i powrocie na wschód, zaleca się wrócić do środka, gdzie się zaczęło.

W przeciwieństwie do archaniołów ewokowanych w oryginalnym rycie, enochiańscy Królowie z kroków 3.2-3.5 nie mają żadnego konkretnego tradycyjnego wyglądu. Szczegółowe sugestie jakie znajdziemy w tej kwestii w nowoczesnych wersjach rytu pentagramu nie mogą więc zostać tu zreplikowane. Możliwa jest natomiast wizualizacja jaką podawano w dawniejszych źródłach, tj. nieokreślonych czterech wysokich figur³², pozwalając im uformować się samym.

Oryginalny Mniejszy Rytuał Pentagramu był podawany w swojej podstawowej formie jako odpędzanie bądź inwokacja ziemi. Operowanie

³² Israel Regardie, *The Golden Dawn* (2002), str. 55.

wszystkimi czterema elementami było dopiero polecane we Większym Rycie. Tutaj nie dokonujemy takiego rozgraniczenia, stąd podstawowa forma rytu odnosi się do całej czwórki. Niemniej, nasz ryt również można zmodyfikować, aby odpędzić lub inwokować tylko jeden z żywiołów. W tym celu wystarczy, że w krokach 2.1-2.4 praktykant zakreśli odpowiedni pentagram i wibruje odpowiednie imiona (te same we wszystkich kierunkach). Przykładowo, aby inwokować ogień należy zakreślić inwokujący pentagram ognia i wibrować "ORO IBAH AOZPI".

Na koniec drobna uwaga odnośnie wymowy. Instrukcje wspominają wibrowanie jedynie w kontekście słów w krokach 2.1-2.4, natomiast można zaaplikować to również do imion Królów i Władców w 3.2-3.7. Wibrowanie wszystkich słów w całym rytuale to również dobra opcja.